

SYV konferenser våren 2010

SKOLA 2011

Vuxenutbildningen

Dagens program

- 09.00 -09.30 Registrering och kaffe
- 09.30 -10.00 Viktiga förändringar inom skolans värld – bakgrund och motiv
- 10.00 -10.30 Skola 2011 – obligatoriska skolan
- 10.30 -10.45 Bensträckare
- 10.45 -12.00 Gy 2011 – program, programstrukturer och ämnesplaner
- 12.00 -12.45 Lunch
- 12.45 -13.15 Vuxenutbildning
- 13.15 -14.15 Fortsättning Gy 2011
- 14.15 -14.30 Tillträde till vidare studier
- 14.30 -15.00 Kaffe
- 15.00 -16.00 Frågor, reflektioner och avslutning

På gång

Ny läroplan för
förskolan

Ny skollag

Lärarlyftet

Grundskolan förändras

Ny rektorsutbildning

Ny
gymnasieskola

På gång

Läroplaner och
ny lärarutbildning

Vuxenutbildning

Nya tillträdesregler
till högre studier

Ny betygsskala

Entreprenörskap

SYV i nya skollagen

2 kap 29 §:

Elever i alla skolformer utom förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

SYV i nya skollagen

2 kap 30 §:

För att få anställas utan tidsbegränsning för studie- och yrkesvägledning ska den sökande ha en utbildning avsedd för sådan verksamhet. Den som inte uppfyller kravet enligt första stycket får anställas för studie- och yrkesvägledning för högst ett år i sänder.

Allmänna råd SYO 2009

- Hela skolans uppdrag

Förekommer i:

- Olika former av vägledning
- Undervisning
- Informationsinsatser

Gymnasiesärskolan

- **Gymnasiesärskoleutredningen (U2009:04) redovisar den 15 januari 2011. Därefter fattar regeringen beslut om den nya gymnasiesärskolan och Skolverkets ämnesplanearbete kan påbörjas.**
- **Strukturen på den nya gymnasiesärskolan ska i huvudsak följa gymnasieskolans struktur.**
- **Fram till dess att bestämmelserna om den nya gymnasiesärskolan träder ikraft används de ämnen och kursplaner som fastställdes år 2002."**

Bakgrund och motiv

ENHETSSKOLA/GRUNDSKOLA

En gemensam medborgerlig
referensram

GYMNASIESKOLA

Generella kompetenser

Specialförberedelser

Motiv

- **Sämre resultat i grundskolan (KÖR-rapport)**
- **Sämre resultat i gymnasieskolan**
- **Det lokala friutrymmet**
- **Regler kring fristående skolor**
- **Likvärdighet vid betygssättning**

SKOLA 2011

Förändringar i den obligatoriska skolan

- **Förändringar i läroplanen**
- **Nya kursplaner**
- **Ny betygsskala**
- **Mål i år 3 och 6**
- **Nationella prov**

Förslag till justeringar i läroplaner

Kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag

- Mindre redaktionella och språkliga förändringar
- Diskrimineringslagen
- Entreprenörskap
- Det historiska perspektivet
- Specialskolan: tvåspråkighetsperspektivet
- Sameskolan: samernas normer, värden, traditioner och kulturarv

Förslag till justeringar i läroplanen

Kapitel 2 Övergripande mål och riktlinjer

- Upprepningar och dubbelregleringar
- Övergripande mål i den nya skollagen
- Nytt uppdrag till Skolverket om anpassning till skollagen
- Entreprenörskap ska synas

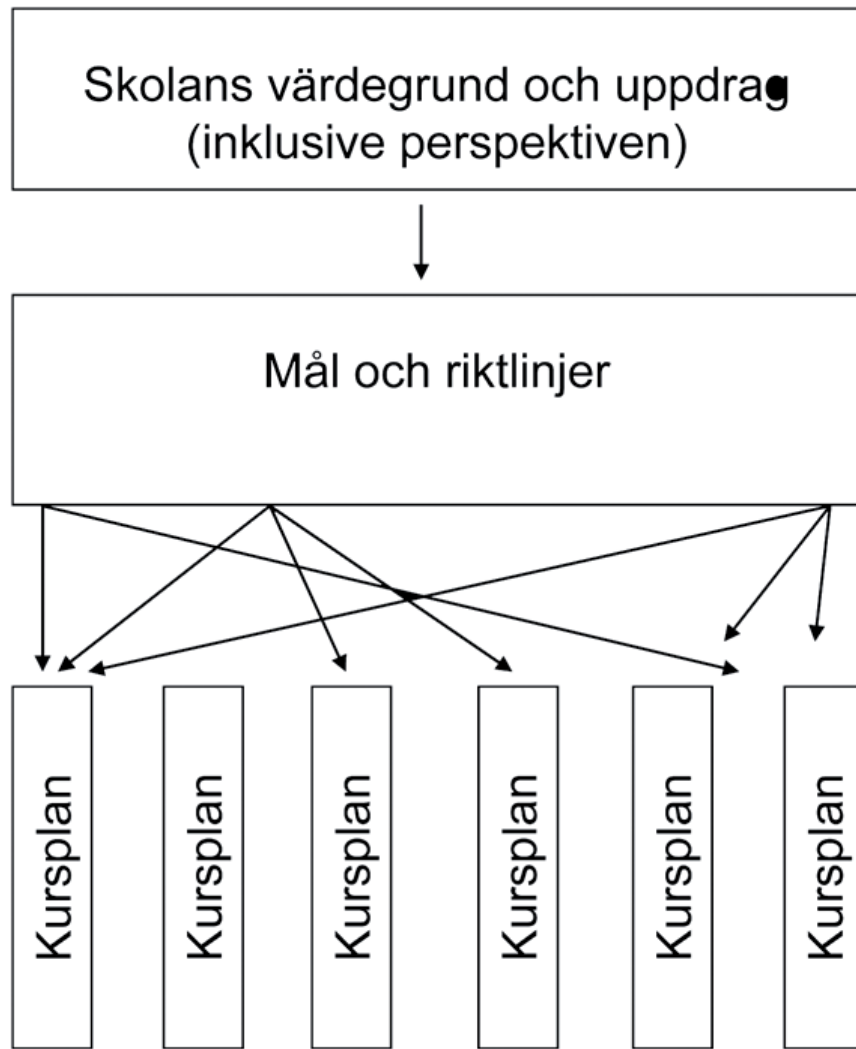
Förslag till justeringar i läroplanen

Kunskaper

- **Skolans mål är att varje elev utvecklar sin förmåga att ...**
- **13 nya övergripande mål, som är gemensamma**
- **analyserade i förhållande till EU:s nyckelkompetenser**
- **ämnesspecifika mål att uppnå till kursplanerna**

Övergripande mål

LPO Kapitel 1

LPO Kapitel 2

Kursplaner
Syfte
Förmågor
Centralt innehåll
Kunskapskrav

Samband mellan ämnen i obligatoriska skolan och gymnasieskolans ämnen

Svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska, samhällskunskap, historia, religion, idrott och hälsa

Gymnasiegemensamma ämnen på samtliga program

NO-ämnen: biologi, fysik, kemi

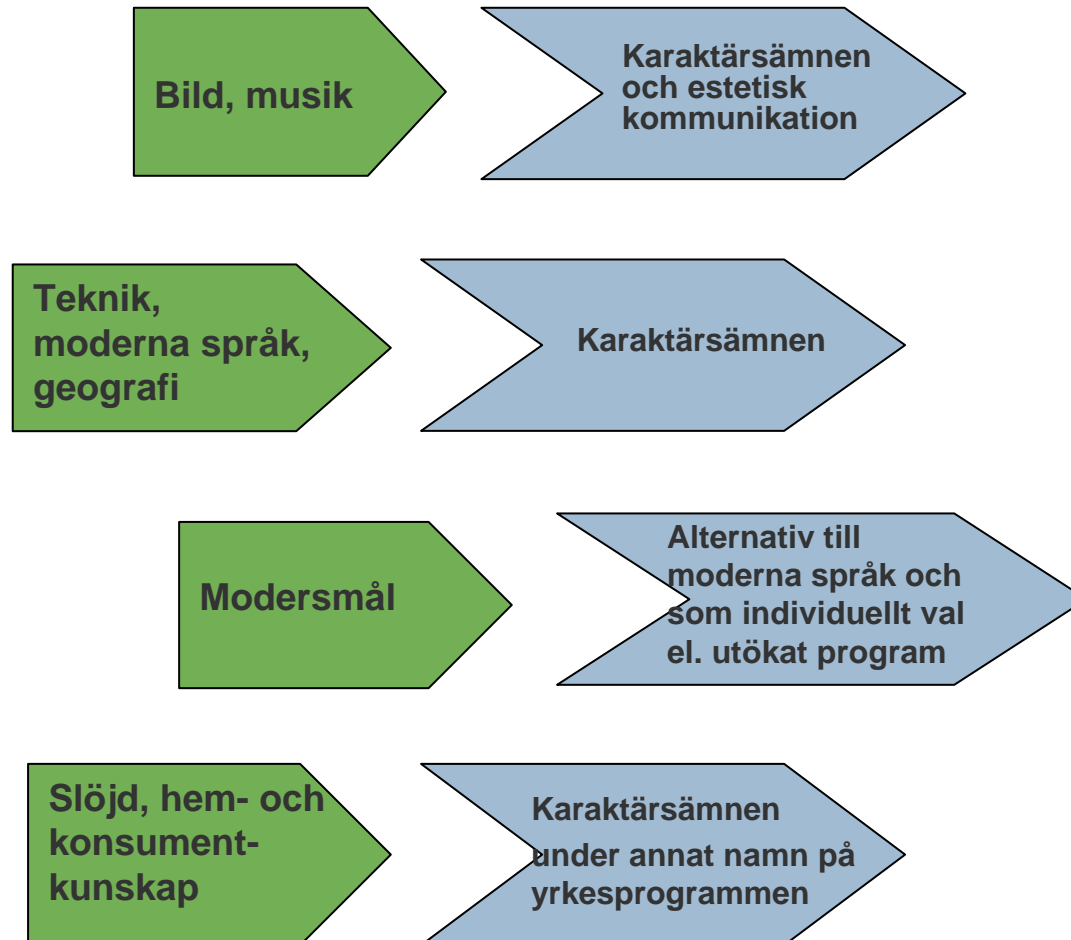
Gymnasiegemensamt i form av naturkunskap

Karaktärsämne i form av biologi, fysik och kemi på naturvetenskapsprogrammet

Karaktärsämne i form av fysik och kemi på teknikprogrammet

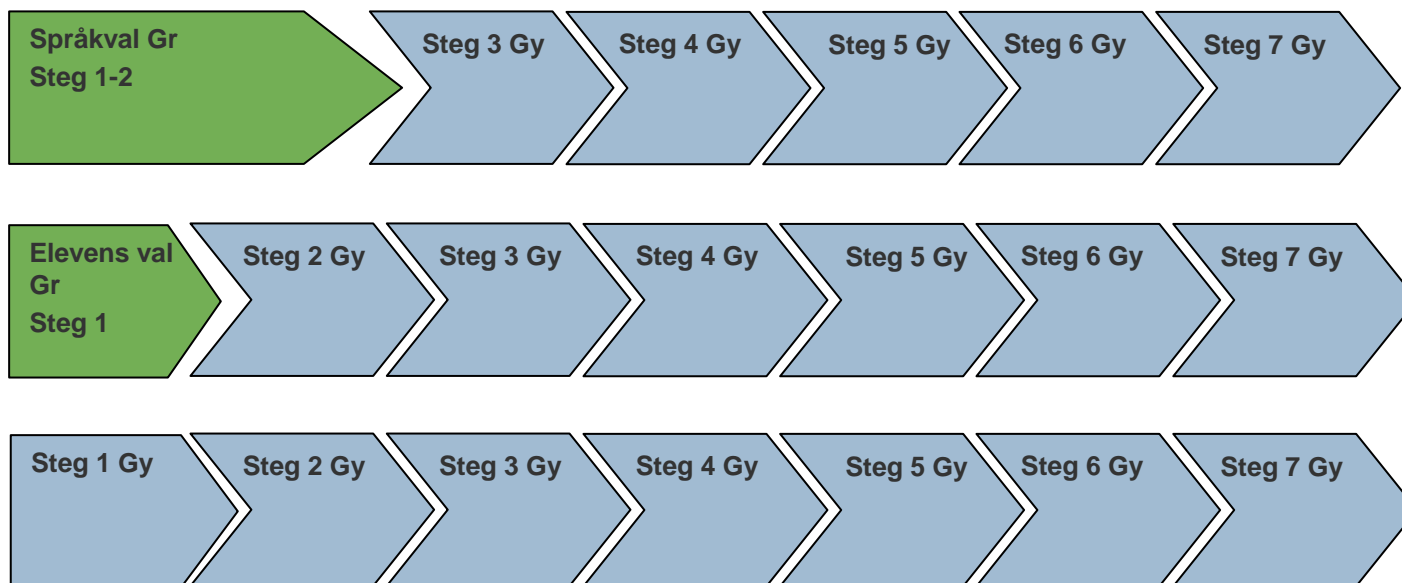
Samband mellan ämnen i obligatoriska skolan och gymnasieskolans ämnen

Språkval i obligatoriska skolan

Moderna språk steg 3 och uppåt ger meritpoäng

Behörighet till gymnasieskolan

Yrkesprogram:

- **Godkända betyg i svenska/svenska som andra språk, matematik, engelska och fem andra ämnen**
- **Dispens för engelska – rätt till stöd**

Behörighet till gymnasieskolan

Högskoleförberedande program:

- Godkända betyg i svenska/svenska som andra språk, matematik, engelska och nio andra ämnen
- Godkända betyg i geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap för behörighet till Ek, Hu och Sa
- Godkända betyg i biologi, fysik och kemi till Na och Te
- Dispens för engelska – rätt till stöd

Gy 2011

Skolverket

En ny gymnasieskola

12 yrkesprogram

Lärlingsutbildning

Nya strukturer och ämnen

Gymnasieexamen

Historia obligatoriskt

Ny betygsskala

Introduktionsprogram

6 högskoleförberedande program

Fristående skolor

Riksrekryterande utbildningar

Särskilda varianter

Entreprenörskap

Branschinflytande - programråd

Ny gymnasieskola

Skolverket

Syfte med utbildningen

Skollagens 15 kap 2 §:

Personlig utveckling

**Aktivt deltagande
i samhällslivet**

**God grund för yrkesverksamhet
och fortsatta studier**

Tidplan

2 feb

15 feb

1 mar

17 maj

4 oktober

Utlägg ca 60
ämnesplaner
på webb.

Redovisning till
regeringen.
Examensmål och
programstrukturer

Ytterligare ca
20
ämnesplaner
ut på webb.

Alla
ämnesplaner
på remiss.

Redovisning
till
regeringen.
Ämnesplaner

Möjlighet att
lämna
synpunkter
tom den 15
februari.

Möjlighet att
lämna
synpunkter
tom den 15
mars.

Möjlighet att
lämna
synpunkter
tom den 16
augusti

Gymnasieskolans uppdrag – den nuvarande propositionen (prop. 2008/09:199)

Grundskolan ska ge det var och en behöver.

Gymnasieskolan ska i högre grad ge en god yrkesutbildning och en god förberedelse för högskolestudier. Betoning av utgångskompetenser.

Genom att betona de specifika utgångskompetenserna utvecklar gymnasieskolan generella kompetenser.

Nationella program

- **Endast nationella program – yrkesprogram eller högskoleförberedande program**
- **Ska leda längre än dagens program**
- **Två olika examina**

Regeringens strategi för entreprenörskap

- Eget företagande måste bli ett lika naturligt val som anställning.
- För att nå dit kan utbildningsväsendet fylla en viktig funktion genom att hjälpa elever och studerande att utveckla och ta till vara på de kunskaper, kompetenser och förhållningssätt som behövs.
- Entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet

Yrkesprogram

- **Hög kvalitet och leda till skicklighet i yrket**
- **Tiden för karaktärsämnen ska öka**
- **Ge möjlighet att starta en anställning och lägga grund för fortsatta studier t.ex. inom Yrkeshögskolan**
- **Skolförlagd eller lärlingsutbildning**
- **Garanterad möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet**

Nationella programråd

- **För alla yrkesprogram**
- **Ger råd och stöd, beslutar ej**
- **En bred representation av intressenter**

Uppgifter:

- utveckla innehållet i utbildningen
- uppgifter för gymnasiearbetet
- underlag till informationsmaterial för elever
- matcha utbildningsutbudet med efterfrågan på arbetsmarknaden
- följa utvecklingen inom respektive yrkesområde
- skapa förutsättningar för utbildning inom nya yrken

Lokala programråd

- För *yrkesprogrammen*
- Formerna ska inte regleras
- Uppgifter t.ex. att bistå huvudmannen när det gäller APL och utformning och bedömning av gymnasiearbeten
- För *högskoleförberedande program* inga nationella eller lokala programråd

De tolv yrkesprogrammerna

- Barn- och fritidsprogrammet**
- Bygg- och anläggningsprogrammet**
- El- och energiprogrammet**
- Fordons- och transportprogrammet**
- Handels- och administrationsprogrammet**
- Hantverksprogrammet**
- Hotell- och turismprogrammet**
- Industri tekniska programmet**
- Naturbruksprogrammet**
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet**
- VVS- och fastighetsprogrammet**
- Vård- och omsorgsprogrammet**

Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

- **APL ersätter APU som begrepp**
- **Ingen skillnad i omfattning (15 veckor)**
- **Kraven på huvudmännen att anordna APL ska öka samtidigt som en viss flexibilitet för skolförlagd APL kommer att finnas även i framtiden**

Gymnasial lärlingsutbildning

- **Alternativ väg till yrkesexamen inom yrkesprogrammen**
- **Kan börja första, andra eller tredje året**
- **I huvudsak förlagd till en eller flera arbetsplatser**
- **Samma behörighetsregler och examensmål som skolförlagd yrkesutbildning**
- **Möjligheten att kombinera anställning och studier ska utredas vidare**

De sex högskoleförberedande programmen

Ekonomiprogrammet

Estetiska programmet

Humanistiska programmet

Naturvetenskapsprogrammet

Samhällsvetenskapsprogrammet

Teknikprogrammet

Programmens struktur

Programstrukturen

Yrkesprogram

Gymnasiegemensamma ämnen 600 p
Programgemensamma karaktärsämnen 400 p
Inriktningar minst 300 p
Programfördjupning högst 900 p
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Högskoleförberedande program

Gymnasiegemensamma ämnen 1100-1250 p
Programgemensamma karaktärsämnen 250-450 p
Inriktningar 300-600 p
Programfördjupning 200-400 p
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Dagens strukturbild

Kärnämnen 750 gp
Karaktärsämnen, inriktning och valbara kurser 1350 gp
Projektarbete 100 p
Individuellt val 300 p

Gymnasiegemensamma ämnen

Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar minst 300 p
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Riksdagen beslutar

Svenska/

Svenska som andraspråk 100/300 p

Engelska 100/200 p

Matematik 100/200/300 p

Idrott och hälsa 100 p

+ Historia 50/100/200 p

Samhällskunskap 50/100/200 p

Religionskunskap 50 p

Naturkunskap 50/100 p

Programgemensamma karaktärsämnen

Högskoleförberedande
program

Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

**Regeringen beslutar
Skolverket i samråd med
avnämare bereder och
föreslår**

Inriktningar

Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar minst 300
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

**Regeringen beslutar
Vissa får börja det
första året**

Programfördjupning

Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Skolverket beslutar

Ska ge utrymme för specialisering

Ska vara kurser som har särskild betydelse för högskolestudier

Ska möjliggöra lokal anpassning

Ska utgöra behörighetsgivande kurser

Gymnasiearbete

Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar minst 300 p
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Godkänt

**gymnasiearbete
krävs för examen**

Målen för

**gymnasiearbetet
finns i en underrubrik
till examensmålet**

Individuellt val

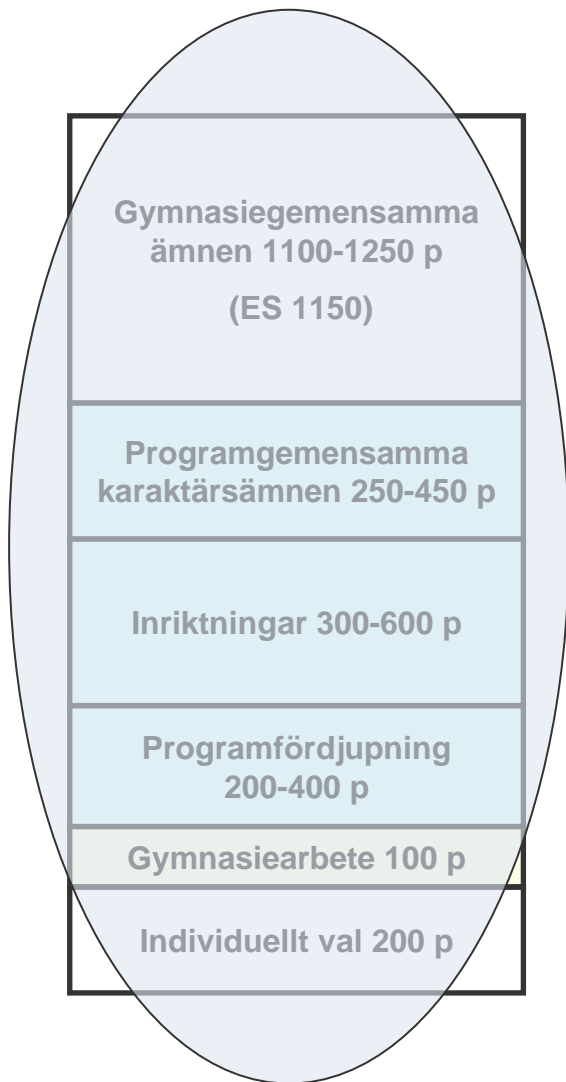
Gymnasiegemensamma ämnen
Programgemensamma karaktärsämnen
Inriktningar minst 300 p
Programfördjupning
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Huvudmannen fastställer vilka kurser som ska erbjudas

Vissa kurser måste erbjudas

Examensmål

Ska skapa helhet för programmet

Ska vara tydligt programspecifikt

Ska ange programmets syfte och tredelade uppdrag

Gymnasiearbetet en del av examensmålen

Examensmål för x programmet

Består av tre delar:

- **Mål för programmet**
- **Examenskrav**
- **Mål för gymnasiearbetet**

Examensmål - gymnasiearbetet

Mål för gymnasiearbetet:

- **Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för högskolestudier inom i första hand**

eller

- **Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd inom yrkesområdet.**

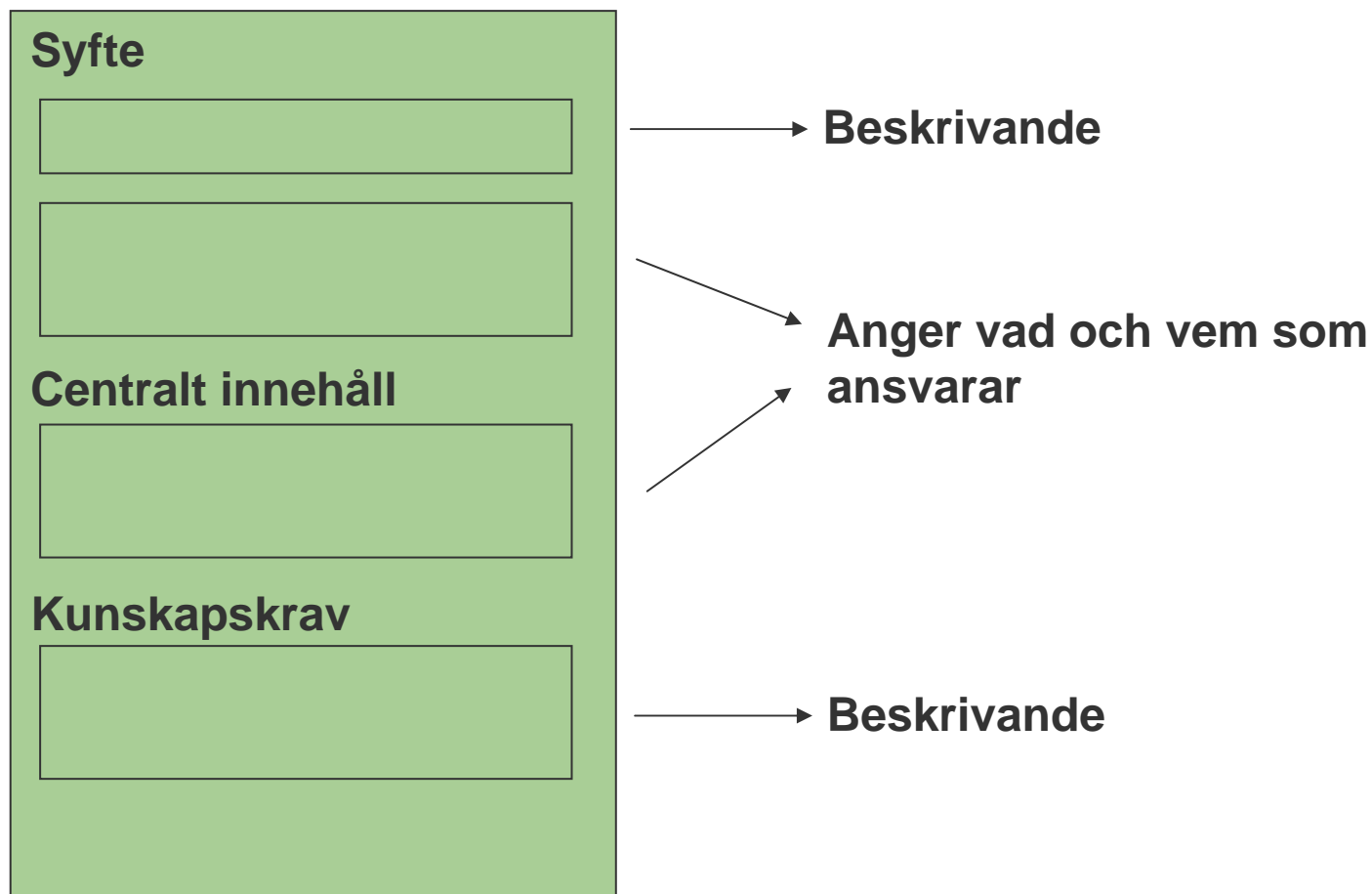

Ämnen och ämnesplaner

Strukturering av ämnesplaner

Ämnesplaner

- ”Ämnesplaner” ersätter ”kursplaner”
- Ämnesplaner ska i princip utformas på samma sätt som för grundskolan
- Ett centralt innehåll ska införas i ämnesplanerna

Ämnesplaner

- **Kurser bör så långt som möjligt omfatta minst 100 poäng**

Antalet ämnen och kurser

- **Idag: 142 ämnen och 893 nationella kurser**
- **Idag lokala kurser: omkring 9000**
- **Gy2011: ca 200 ämnen och X kurser**

Vad händer med de lokala kurserna?

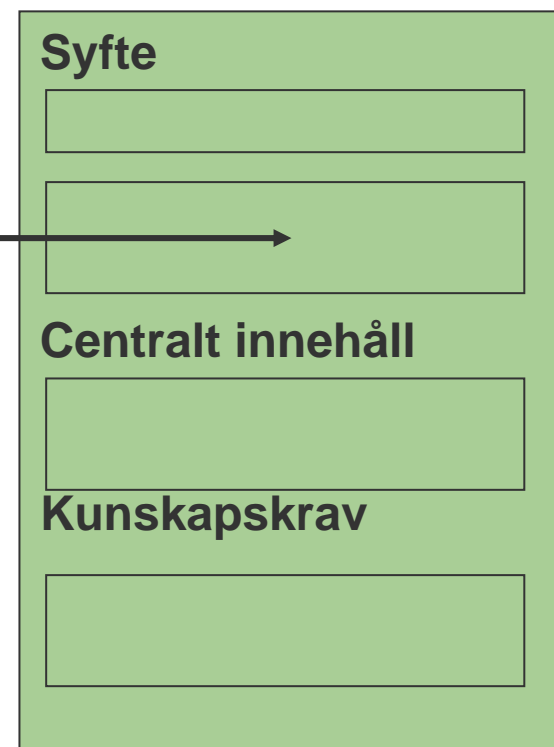

Ämnesplanernas struktur

Syfte

Mål för undervisningen i ämnet är att eleven ska utveckla följande:

- Det som ska betygsättas – bedömningens objekt
- Ämnesspecifikt
- Punktform – kan vara flera meningar
- Utan tak

Ämnesplanernas struktur

Kurser i ämnet

Vilka kurser som ingår i ämnet och hur kurserna förhåller sig till varandra

Kursens namn, kursens poängomfattning

Kursen ska omfatta samtliga mål i ämnet (med särskild betoning på ...)
alternativt

Kursen ska omfatta målen [ange siffror] (med särskild betoning på ...)

Syfte

Centralt innehåll

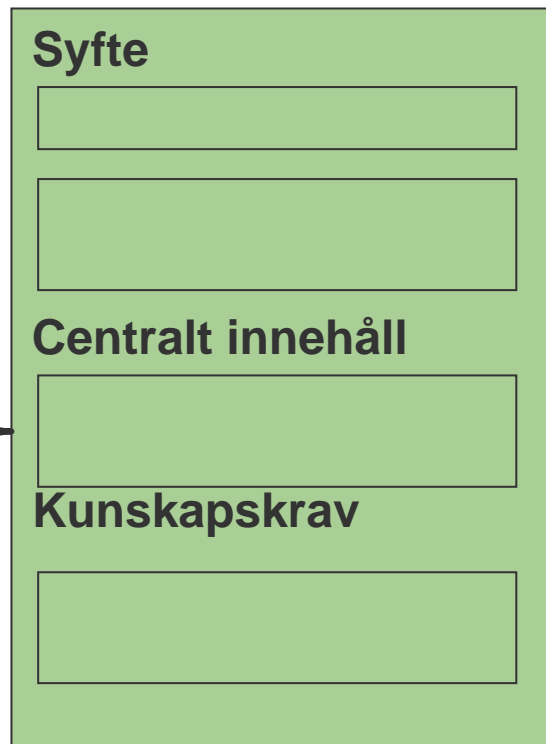
Kunskapskrav

Ämnesplanernas struktur

Centralt innehåll

- Ringar in vilket innehåll undervisningen utgår ifrån
- Inte bara stoff utan även metoder, begrepp, teorier etc.
- Undervisningens objekt

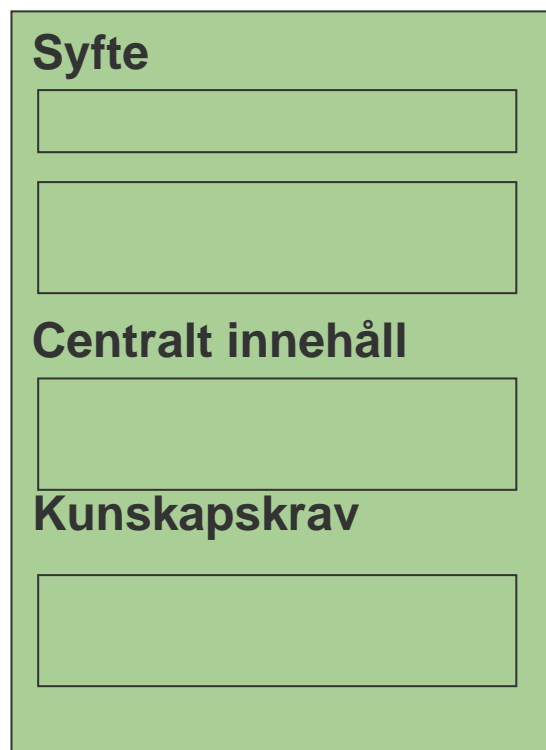

Ämnesplanernas struktur

Kunskapskrav

- Ska konstrueras så att de kopplas till målen för ämnet
- Varje ämnesmål måste inte betygsättas i varje kurs
- Kopplingen till det centrala innehållet ska göras på ett övergripande sätt
- Kunskapskraven formuleras i löpande text
- Den löpande texten beskriver en "profil" för ett visst betygssteg

Ämnesplanernas struktur

Kunskapskrav forts

- **Betyget E**
- **Betyget C**
- **Betyget A**

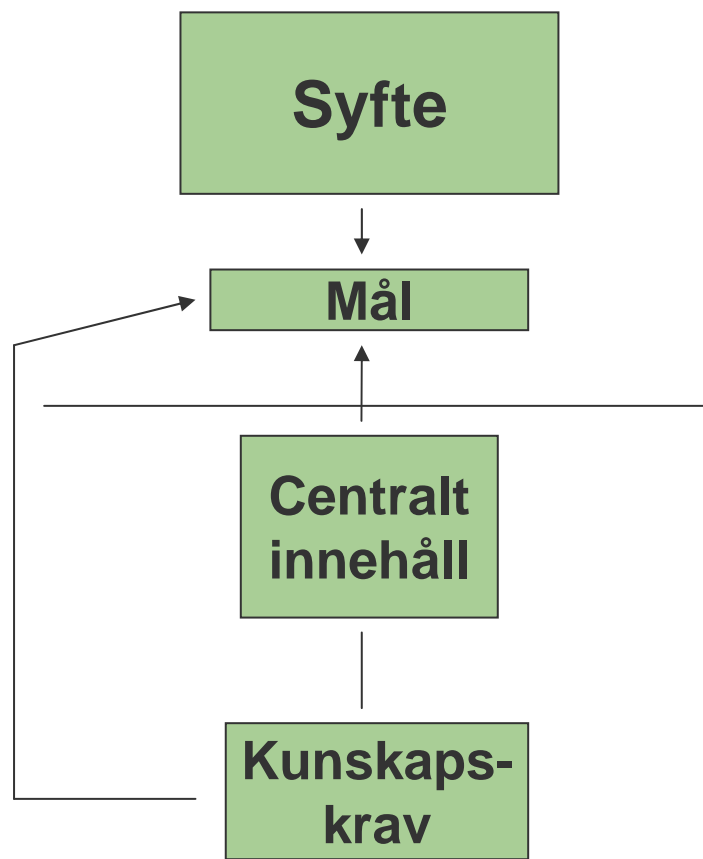
Syfte

Centralt innehåll

Kunskapskrav

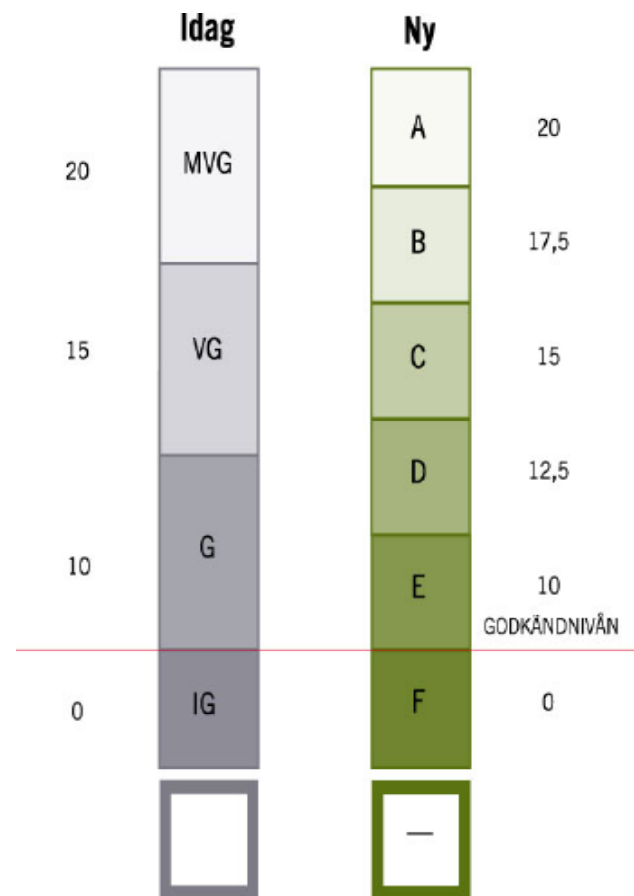
Ämnesplanens struktur

Ny betygsskala

- Kursbetyg
- Betygsskala A–F fr.o.m.
- ht 2011
- Enligt betygspropositionen
- *En ny betygsskala,*
- prop. 2008/09:66 ska
- Skolverket ska utfärda nationella kunskapskrav för betygsstegen E, C och A

Gymnasieexamen

- **Yrkesexamen eller högskoleförberedande examen**
- **För yrkesexamen krävs**
 - 2500 poäng
 - 2250 godkända poäng
 - Godkända betyg i sve/sva 1, en 5 och ma 1
 - Godkända betyg på kurser inom det programgemensamma ämnena med 400 poäng
 - Godkänt betyg på gymnasiearbete
- **För högskoleförberedande examen krävs**
 - 2500 poäng
 - 2250 godkända poäng
 - Godkända betyg i sve/sva 1-3, en 5-6 och ma 1
 - Godkänt betyg på gymnasiearbete

Grundläggande högskolebehörighet

- **Högskoleförberedande examen = grundläggande högskolebehörighet**
- **Yrkesexamen med tillägget sve/sva 2 och 3 samt en 2 = grundläggande högskolebehörighet**
- **Elever på yrkesprogram ska ha rätt att läsa in de kurser som krävs för grundläggande högskolebehörighet**

Examensbevis

- **En elev som har avlagt examen ska få ett examensbevis**
- **Den elev som fullföljt utbildningen utan att få examen ska få ett studiebevis**
- **Begreppet slutbetyg kommer att tas bort**
- **Den elev som avbryter utbildningen ska få ett utdrag ur betygskatalogen**

Stöd till eleven

- Reducerat program finns kvar
- Tioprocentgränsen tas bort
- Reducerat program leder inte till examen
- För enskild elev kan avvikelser göras från den nationella programstrukturen – inom examensmålen – individuell anpassning av ett nationellt program (Skollagen 16 kap. 14 §)

Undervisningstid

- **Möjligheten till utökad program ska finnas kvar**
- **Ska medföra rätt till utökad undervisningstid**
- **Eleverna på yrkesprogram ska alltid erbjudas att läsa de kurser som krävs för grundläggande högskolebehörighet som utökad program**

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens grundbultar

- Den ny skollagen och övriga styrdokument
- Vuxnas lärande (prop maj 2001) med mål och strategier är vuxenutbildningens utvecklingsdokumentet

Förnyad skollagstiftning

- Huvudpunkterna i dagens skollag behålls, viss terminologi ändras
- Vuxenutbildning för utvecklingsstörda -> särskild utbildning för vuxna
- Svenskundervisning för invandrare -> utbildning i svenska för invandrare
- Intagning -> antagning
- Reglering av individuella studieplaner tydliggörs
- Betygsbestämmelser, ny skala
- Prövning och validering

Validering

- Gäller samtliga skolformer i vuxenutbildningen
- Definition av validering införs i lagen
Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, dokumentation och ett erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats.
- Valideringen ska dokumenteras. Ansvarig är rektor

Intyg

- Alla skolformer i vuxenutbildningen ges möjlighet att utfärda intyg
- Intyg ska kunna utfärdas om den person som slutfört en kurs vill ha sina kunskaper dokumenterade på annat sätt än genom betyg. Huvudmannen ansvarar för att den studerande informeras om möjligheten att få ett intyg.
- Intyg utfärdas av rektor.

Dokumentation

- Studiebevis:
Enligt gy.prop. Ska kunna utfärdas då villkoren för en examen inte är uppfyllda. Villkoren likvärdiga med gy-skolan men anpassade till vux.

Dokumentation

- Utdrag ur betygskatalogen:
Enligt gy.prop. Ska kunna utfärdas på begäran. Motsvarar i princip dagens samlade betygsdokument.

Dokumentation

- Rätt till gymnasial vux:
Gäller för personer som lämnar gy.skolan/gymn.vux med en fullständig yrkesexamen men saknar grundläggande behörighet till högskolan träder i kraft den 1 juli 2012.

Kurser m.m.

- **Ämnesplaner: Gemensamma med gymnasieskolan. Kursutformningen kvarstår.**
- **Lokalt initierade kurser/nya kurser: Ska kunna inrättas på samma sätt som för gymnasieskolan.**
- **Delkurser: Bör kunna inrättas på lokal nivå. (Förordning)**
- **Individuella kurser: Bör kunna kvarstå. (Förordning)**
- **Orienteringskurser: Kvarstår. Utgör ramen inom vilken validering kan genomföras. (Syftet anges i förordning).**

Återstår att reglera i förordning

- Kompletterande behörighetsbestämmelser och urvalsregler
- Undantag från 20-årsregeln
- Bestämmelser om krav/villkor avseende examina
- Bestämmelser avseende gymnasiearbetet
- Definition och villkor för studiebevis och utdrag ur betygskatalogen
- Urvalsregler bl.a. m.a.a. rätten för personer med yrkesexamen
- Examina/examensbevis/examensmål

Återstår att reglera i förordning forts.

- Anpassning m.a.a. reducerat program
- Möjlighet ska finnas att få en högskoleförberedande examen om man har en yrkesexamen
- Yrkesexamen. Rektorn får ansvar att besluta om yrkesutgång enl. den individuella studieplanen
- Övergångsbestämmelser (åttaårsregeln - kvarstår så länge slutbetyg kan utfärdas, påbörjade kurser enligt gamla före 1 juli 2012 får fortsätta, prövning enligt gamla kursplaner t.o.m. ???, slutbetyg enligt gamla kursplaner t.o.m. ???)

Beslut som påverkar utvecklingen av vuxenutbildningen

- Möjligheten till sfi på Folkhögskola. Individens rätt och kommunens skyldighet att ersätta.
- Förslag i prop (2009/10:68) Om sfi-bonus. Försök pågår
- Rätt till privata anordnare att utfärda betyg. Gäller inte för slutbetyg.
- Kommunen har arkivskyldighet
- Arbetsförmedlingens nya roll och ansvar för nyanlända.

Vuxenutbildningens roll i perspektivet tillväxt och kompetensförsörjning

- Nytt uppdrag till centrala myndigheter om en utökad samverkan inom kompetensförsörjningsområdet.
- Införande av regionala kompetensplattformar. Vuxenutbildningens roll i den regional samverkan?

Gy 2011 Avvikelser

Särskilda varianter

- Särskilda varianter ska kunna inrättas *inom* nationella program
- Ska omfatta minst 300 poäng
- Kan, liksom nationella inriktningar, börja det första, andra eller tredje året
- Omfattas av frisökning
- Kvalitetssäkras av Skolverket
- Kan ha särskilda förkunskapskrav
- Urvalsprov möjligt

Nya kurser

- Lokala kurser ska utgå
- En ny kurs kan ingå i ett befintligt ämne eller i ett nytt ämne
- Huvudmän eller annan intressent får ansöka hos Skolverket om en ny kurs

Riksrekryterande utbildningar

- **Olika former av riksrekryterande utbildningar:**
 - Utbildningar som kan motiveras av ett nationellt intresse av de kunskaper och färdigheter utbildningen ger, rekrytering från hela landet och av att enskilda elevers behov av kunskaper och färdigheter tillgodoses
 - Kan ha eget examensmål
 - Skolverket beslutar
 - Även fristående skolor kan söka

Riksrekryterande yrkesutbildningar

- **Om arbetsplatsförlagt lärande kan uppfyllas**
- **Tillstyrkas av ett nationellt programråd**
- **Kan ha eget examensmål**
- **Skolverket beslutar**

Riksrekryterande estetisk spetsutbildning

- För det estetiska programmet
- Etablerat samarbete med en högskola
- Ej eget examensmål

Riksrekryterande Idrottsutbildning

- **Specialidrott ingår**
- **Nationellt intresse att tillgodose elitidrottens krav och det ställs särskilda krav på gemensam träning**
- **Skolverket beslutar efter förslag från Sveriges Riksidrottsförbund**
- **Kallas riksidrottsgymnasium**
- **Särskilt urval**

Nationellt godkänd idrottsutbildning

- **Tydlig elitidrottskaraktär**
- **Etablerat samarbete med ett specialidrottsförbund**
- **Ska tillstyrkas av ett specialidrottsförbund**
- **Skolverket beslutar**
- **Särskilt urval**

Ämnet specialidrott

- **Enbart på riksrekryterande idrottsutbildningar och nationella idrottsutbildningar**
- **200 poäng i programfördjupningen**
- **200 poäng i det individuella valet**
- **Som utökat program med 300 poäng**

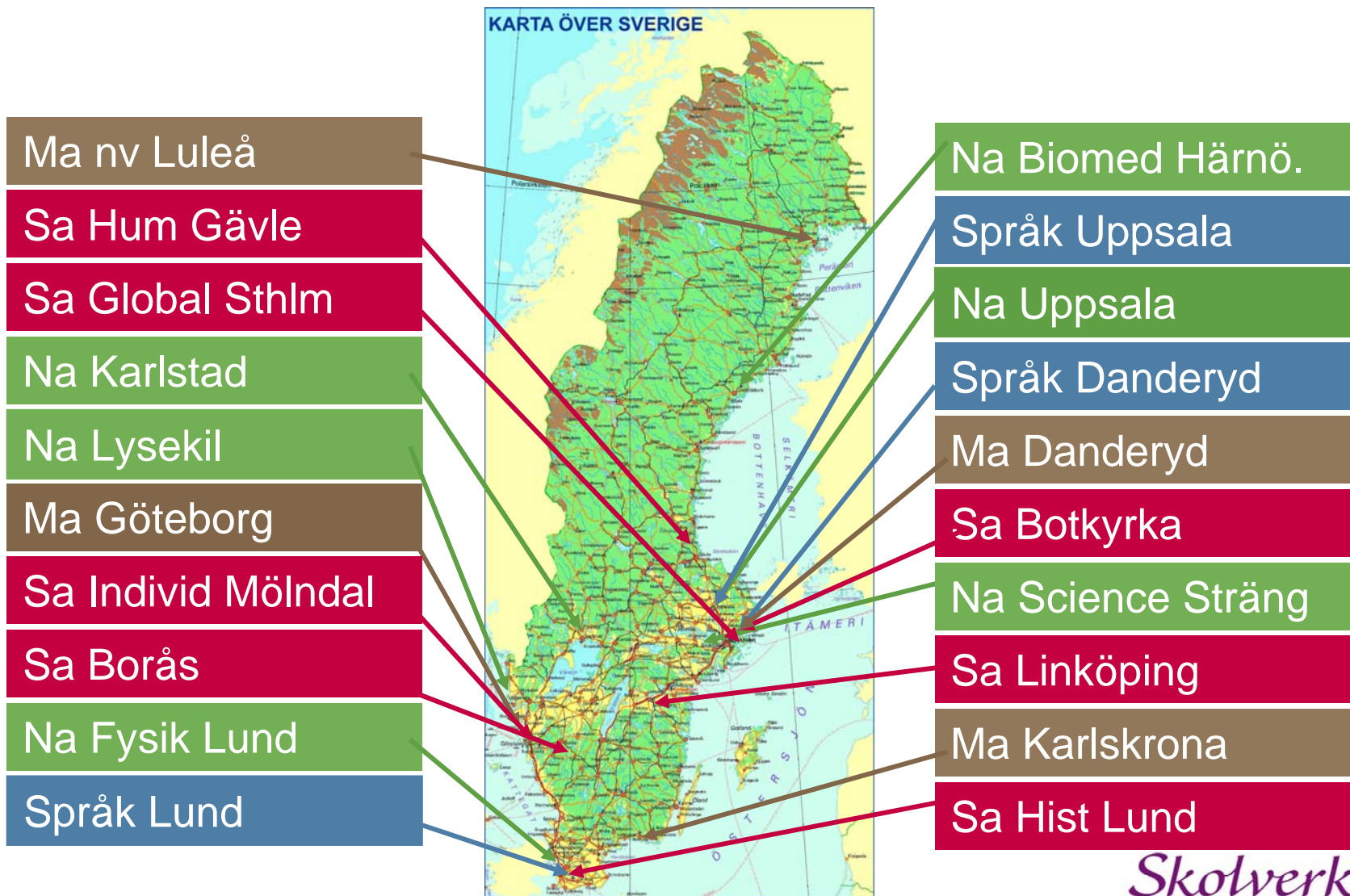

Försöksverksamheten enligt förordningen

- **Försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning 1 juli 2009 till 30 juni 2014:**
 - 10 utbildningar inom matematik eller naturvetenskap
 - 10 utbildningar inom samhällsvetenskap eller humaniora
 - geografisk spridning
- **En spetsutbildning ska**
 - innehålla fördjupning och breddning inom ämnesområdet,
 - göra det möjligt att läsa vid högskola eller universitet och
 - vara riksrekryterande specialutformade program.

Samtliga spetsutbildningar

Start

Förskola & skola

Lagar & regler

Kursplaner & betyg

Prov & bedömning

Utveckling & bidrag

Statistik & analys

Om oss

Du är här: [Start](#) / [Förskola & skola](#) / [Gymnasieskola](#) / [Spetsutbildningar](#)

Start

Förskola & skola

Gymnasieskola

▼ Spetsutbildningar

[Kontaktuppgifter till spetsutbildningsanordnare](#)
[Beviljade spetsutbildningar](#)
[Ansökningsomgång 2009/2010](#)
» [Publikationer](#)» [Kontakta oss](#)

Spetsutbildningar

Spetsutbildningarna i gymnasieskolan ska ge elever möjlighet att fördjupa och bredda sina kunskaper i matematik eller naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen.

De ska också göra det möjligt för eleven att läsa kurser vid universitet eller högskola parallellt med sina gymnasiestudier. Totalt ingår 20 spetsutbildningar i försöksverksamheten fram till 2014. Elever har rätt att söka till valfri spetsutbildning.

Hur söker elever till riksrekryterande spetsutbildning?

Foto: Tomas Håkansson

Elever från hela landet kan söka till spetsutbildningarna på samma villkor. Med denna rätt följer också att elevens hemkommun är skyldig att betala så kallad skolpeng till den mottagande skolan.

» [Information om riksrekryterande gymnasieutbildningar](#)

Frågor, kontakta:

Christina Månberg är projektledare och svarar på frågor om samhällsvetenskapliga och humanistiska utbildningar. Tel. 08-527 333 65

Johan Börjesson svarar på frågor om utbildningar inom matematik och naturvetenskap. Tel. 08-527 331 55

Kontakta oss

Föreningen Sveriges Spetsutbildningar representerar ett samarbete mellan 18 av de 20 spetsutbildningar med riksintag som Skolverket beviljat.

Föreningens syfte är att utveckla det pedagogiska samarbetet, kontinuerligt ha nära kontakter med Skolverket och Utbildningsdepartementet, samt att informera om utbildningarna på en nationell nivå.

Föreningen kontaktas via

Föreningen för Sveriges Spetsutbildningar
c/o Ehrensvärdska gymnasiet
Östra Köpmansgatan
371 31 KARLSKRONA

Ordförande

Facebook

spetsutbildningar på Facebook

[Bli ett fan](#)

spetsutbildningar har 53 fans

 Johan	 Johannes	 Annika	 Ola
 Ronny	 Pierre	 Lisa	 Jimmy
 Malin	 Jennie		

Youtube

Gy 2011 Introduktionsprogram

Introduktionsprogram ersätter IV

- **Preparandutbildning**
- **Programinriktat individuellt val**
- **Yrkesintroduktion**
- **Individuellt alternativ**
- **Språkintroduktion**

Preparandutbildning

- **Syfte: att bli behörig till ett nationellt program**
- **Kan läsas av elev som är behörig till yrkesprogram men ej till högskoleförberedande program**
- **Utformas för en enskild elev**
- **Högst ett år, om synnerliga skäl två år**
- **I normalfallet heltidsstudier**
- **Ska erbjudas av hemkommunen**

Programinriktat individuellt val

- **Syfte:** inriktat mot ett nationellt program och snar övergång till ett sådant
- **Ska utformas** för en grupp elever
- **Kan erbjudas** av hemkommunen som anordnar relevant yrkesprogram
- **Behörighetskrav:** E i sv/sva+eng/ma+4 ämnen eller sv/sva+eng+ma+3 ämnen

Yrkesintroduktion

- **Syfte:** Yrkesinriktad utbildning som leder till arbetsmarknaden eller till studier på ett yrkesprogram
- Kan utformas för en grupp elever eller för en enskild elev
- För elever som ej är behöriga för ett yrkesprogram
- Om synnerliga skäl kan behöriga elever antas
- Ska erbjudas av hemkommunen
- Elever från grundsärskolan erbjuds YI

Individuellt alternativ

- **Syfte: förbereda för yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller till arbetsmarknaden**
- **Utformas för en enskild elev**
- **För elever som ej är behöriga för ett yrkesprogram**
- **Om synnerliga skäl kan behöriga elever antas**
- **Ska erbjudas av hemkommunen**

Språkintröduktion

- **Syfte:** att ge invandrarungdomar som nyligen anlánt till Sverige en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket
- **Snabb övergång** till gymnasieskolan eller annan utbildning
- **Ej godkända betyg** till ett yrkesprogram
- **Ska erbjudas** av hemkommunen

Reducerat program

- **Reducerat program ger ej högskolebehörighet efter 2010**
- **Elever kan även fortsättningsvis beviljas reducerat program**
- **Beslutas av rektor och eleven ska ha påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på annat sätt**

Prövningar GY – VUX

- Eleven har rätt att pröva om betyget F inom gymnasieskolan och erhålla fullständigt slutbetyg
- Eleven saknar betyg på kurs – rätt att pröva inom gymnasieskolan och ska erhålla fullständigt slutbetyg
- Fd gymnasieelever kan pröva inom gy vux, behörighets- och konkurrenskomplettering likställs
- Den som har lägst betyget E kan pröva inom vux, men ej inom gy
- Prövning kan göras inom grundskolan

Betygsmallen

- **Alla kurser ska skrivas in**
- **Det ska klart framgå vad som är kurser utöver det fullständiga programmet (2 500 poäng)**
- **Markeringar U, R och F**
- **Utökade kurser ska markeras**
- **Kopplingen mellan den individuella studieplanen och examensbevis/studiebevis**

Utökat program

- **Det ska framgå av slutbetyget vilka kurser som eleven slutfört utöver det fullständiga programmet**
- **Rektor ska bedöma om eleven kan antas kunna tillgodogöra sig undervisningen på ett tillfredställande sätt**

Tillträdesregler till högskolan

Fyra betydelsefulla förändringar

1. Skärpning av kraven för grundläggande behörighet
2. Områdesbehörigheter
3. Meritpoäng
Maximalt 2,5 meritpoäng får tillgodoräknas
4. Direktgrupp och kompletteringsgrupp
Kompletteringar får ej tillgodoräknas i direktgrupp

Grundläggande behörighet 2010

Grundläggande behörighet från gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning

- Slutbetyg från ett **fullständigt** nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan/slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning
- Lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inkl. lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i svenska, engelska och matematik

Grundläggande behörighet, forts

Övergångsregel

Den som före den 1 januari 2010 uppfyller kraven för grundläggande behörighet till utbildning på grundnivå uppfyller kraven på grundläggande behörighet enligt nuvarande regler.

Särskild behörighet

- Kraven på särskild behörighet ska anges i områdesbehörigheter
- Områdesbehörigheter består av behörighetskurser, områdeskurser och meritkurser enligt högskoleförordningen

Högskoleverket beslutar

- områdesbehörigheter och områdeskurser
- områdesbehörighet till utbildningsprogram som leder till yrkesexamen
- lärosätena beslutar om övriga utbildningar

Behörighetskurser (20 st)

- Grundläggande behörighet: Sv A + B (Sv 2 A + B),
En A och Ma A
- Särskild behörighet (kurser i de olika områdesbehörigheterna):
Sh A, Hi A
En B, Moderna språk steg 3
Ma B – E
Nk B (kan ersättas av Bi A, Fy A och Ke A)
Bi A – B, Fy A – B, Ke A – B
Idrott och hälsa A

Områdesbehörigheter – struktur

- Behörighetskurser

- Meritkurser (Matematik, Moderna språk, Engelska), gäller alla högskoleutbildningar
- Områdeskurser särskilt relevanta för den sökta utbildningen, olika för olika utbildnings-områden

Humaniora/Juridik/Undervisning/Teologi

Områdesbehörighet 1 (jurist-, lärarutbildning)

Behörighetskurser

- **Historia A**
- **Samhällskunskap A**

Meritkurser

Områdeskurser

- **Etik och livsfrågor 0,5, Filosofi A 0,25, Historia B 0,5, Historia C 0,5, Kultur- och idéhistoria 0,5, Latin A 0,5, Pedagogiskt ledarskap 0,5, Psykologi A 0,25, Samhällskunskap B 0,5, Religionskunskap B 0,25, Rättskunskap 0,25, Svenska C 0,25**

Särskild behörighet forts.

- **Högskoleförordningen tillåter justeringar – sänkning och höjning av behörighetskraven**
- **Lärosätena har alltså möjlighet att avvika från den fastställda områdesbehörigheten**
- **Lärosätena kan ansöka om tillstånd från Högskoleverket om att få använda andra krav. Särskilda skäl krävs**

Reell kompetens

- I samband med prövning av behörighet, både grundläggande och särskild
- I samband med tillgodoräknande
- Ingen genväg; handlar inte om sänkta krav
- Uppdrag om kvalitetssäkring av reell kompetens
- 25:4 ska ersättas av prövning av reell kompetens

Urval

- Betygsurval
 - Minst en tredjedel av platserna
- Provurval
 - Minst en tredjedel av platserna, ej HA (avser högskoleprovet)
- Av högskolan beslutade urvalsgrunder
 - Högst en tredjedel av platserna (frivilligt för högskolorna)

Betygsurval

Fyra grupper i betygsurvalet:

- I Gymnasiebetyg – direktgrupp (utan kompletteringsbetyg)
- II Gymnasiebetyg – kompletteringsgrupp
- III Utländska gymnasiebetyg
- IV Folkhögskola

Platsfördelning – gymnasiebetyg

- Platserna fördelas i förhållande till antalet behöriga sökande i var och en av grupperna.
- Sedan platserna har fördelats i respektive grupp ska antalet platser i grupp 2 (kompletteringsgruppen) reduceras med en tredjedel. Denna andel ska tillföras grupp 1 (direktgruppen).

Meritpoäng 2010 – max 2,5p

Meritkurser

- **Moderna språk** - **högst 1,5 meritpoäng**
- **Engelska** - **högst 1,0 meritpoäng**
- **Matematik** - **högst 1,0 meritpoäng**

Områdeskurser - **högst 1,0 meritpoäng**

- **Lägst betyget Godkänt krävs**
- **Högre betyg ger inte mer poäng**
- **Motsvarande kunskaper ger inte meritpoäng**

Meritpoäng – moderna språk (max 1,5)

Språk 1

- 1 **Steg 3** – 0,5 meritpoäng.
- 2 **Steg 4** – ytterligare 0,5 meritpoäng. (Ger 1,0 meritpoäng om steg 3 krävs för särskild behörighet.)
- 3 **Steg 5** – ger ytterligare 0,5 meritpoäng om sökande tilldelats poäng för steg 4.

Språk 2

- 4 **Lägst steg 2** – ger 0,5 meritpoäng om sökande erhållit 1,0 men inte 1,5 meritpoäng i språk 1.

Meritpoäng moderna språk (max 1,5) – tillämpning

Språk 1 – gymnasiekurs

- 1 **Steg 3** – 0,5 meritpoäng
- 2 **Steg 4** – 1,0 meritpoäng
- 3 **Steg 5 eller högre** – 1,5 meritpoäng

Varje steg ger maxpoäng för sin nivå, oberoende om betyg finns på underliggande nivå eller inte. Endast den högsta nivån räknas.

Språk 2 – gymnasiekurs

- 4 **Lägst steg 2** – ger 0,5 meritpoäng om sökande erhållit 1,0 men inte 1,5 meritpoäng i språk 1.

Modersmål

- Individuellt val, utökat eller som ersättning för andra språk
- Det sista alternativet betyder att eleven missar chansen för meritpoängen för ett modernt språk
- Skolverket anser att det är viktigt att eleverna läser modersmål
- Modersmål kontra modernt språk, meritpoängen följer kursplanen

Meritpoäng – engelska (max 1,0)

- 1 Kurs B ger 0,5 meritpoäng
 - 2 Kurs C ger ytterligare 0,5 meritpoäng
- Om kurs B krävs för särskild behörighet kan sökande endast få 0,5 meritpoäng för engelska C

Tillämpning

- 1 Kurs B 0,5 meritpoäng
- 2 Kurs C 1,0 meritpoäng under förutsättning att engelska B inte krävs för särskild behörighet

Meritpoäng – matematik (max 1,0)

- 1 En kurs på nivå över behörighetsnivå – 0,5 meritpoäng**
- 2 En kurs på två nivåer över behörighetsnivå – ytterligare 0,5 meritpoäng**

Tillämpning

- 1 En nivå över krav på behörighet – 0,5 meritpoäng**
- 2 Två nivåer eller mer över krav på behörighet – 1,0 meritpoäng**

Exempel

Om det endast finns krav på grundläggande behörighet ger kurs B 0,5 meritpoäng. Högre nivå ger 1,0 meritpoäng oavsett nivå.

Meritpoäng – områdeskurser (max 1,0)

- 1 Lägst betyget Godkänt i en områdeskurs som omfattar minst 100 gymnasiepoäng – 0,5 meritpoäng
- 2 Lägst betyg Godkänt i en områdeskurs som omfattar minst 50 gymnasiepoäng – 0,25 (max 0,5)

Meritvärdering

Hur sökande styrker grundläggande behörighet avgör hur meritvärdet framräknas.

- A Slutbetyg 2010
- B Slutbetyg före 2010 (kursplaner som infördes 2000/2001)
- C Äldre slut-/avgångsbetyg

Meritvärdering, forts

A Slutbetyg 2010

- Endast betyg som ingår i det fullständiga programmet räknas
- Betyg som inte ingår i det fullständiga slutbetyget medräknas endast om kursen krävs för behörighet
- Utbyteskomplettering godtas
- Får tillgodoräkna meritpoäng
- Betyg i idrott och hälsa ingår i jämförelsetalet

Meritvärdering, forts

B Slutbetyg före 2010 (kursplaner som infördes 2000/2001)

- Samtliga betyg som ingår i slutbetyget medräknas
- Betyg i nationella kurser som inte ingår i slutbetyget medräknas om det höjer jämförelsetalet
- Betyg i kurs som krävs för behörighet medräknas alltid
- Betyg i idrott och hälsa medräknas bara om det krävs för behörighet eller höjer jämförelsetalet
- Utbyteskompletteringar godtas
- Tilläggskompletteringar godtas
- Får tillgodoräkna meritpoäng

Meritvärdering, forts

C Äldre slut-/avgångsbetyg

- Samtliga betyg som ingår i avgångs-/slutbetyget medräknas
- Behörighetskompletteringar medräknas
- Utbyteskompletteringar godtas
- Tilläggskompletteringar godtas
- Betyg i idrott och hälsa/gymnastik medräknas bara om det krävs för behörighet eller höjer jämförelsetalet
- Får inte tillgodoräkna meritpoäng

Begrepp, meritvärdering

Jämförelsetal – **max 20,00**

Meritpoäng – **max 2,5**

– meritkurs/områdeskurs

Meritvärde – **max 22,5**

– jämförelsetal plus meritpoäng

Implementering

Implementering

- 2010-2012
 - Offentliga skolväsendet och motsvarande fristående skolor och förskolor
 - Förskolans läroplan
 - Obligatoriska skolformerna
 - Gymnasieskolan inklusive vux
 - Nya betygskalan
 - Nya skollagen
- Samordning och synergier bör tas tillvara

Implementering

- **Huvudmän maj-juni 2010**
- **Rektorer aug-sept 2010**
- **Lärare andra delen av hösten 2010 och våren 2011**
- **Utvecklingsavdelningen implementering i omgångar via olika projekt**
- **Egna konferenser för vuxenutbildningen**
- **Samverkan med UR**

Skolverket

Innehåll A-Ö Sök

- Startsida
- Förskola & skola
- Lagar & regler
- Kursplaner & betyg
- Prov & bedömning
- Utveckling & bidrag
- Statistik
- Om oss

Du är här: Startsida

Elever & Föräldrar

Pressrum

- Skolformer
- Hitta direkt
- Frågor och svar
- Reformer i skolan
- Kompetensutveckling

Lärare ger VG till lärarfortbildningen

Lärarfortbildningen har passerat halvtid. I en färsk undersökning uppger flertalet lärare att de fått ökade ämneskunskaper och 87 procent har ändrat sitt sätt att undervisa. Även om allt fler deltar i fortbildningen är det långt kvar till slutmålet med 30 000 lärare vid utgången av 2011. »

Läs mer: [Lärarsatsning lyfter elevresultat i Uppsala](#)

PÅ GÅNG...

3 mars
Pågår tidig vår 2010: Seminarier om diskriminering
 »

17 mars
Diskriminerad, trakasserad eller kränkt i skolan - högsta ledningens ansvar
 »

31 mars

SENASTE NYTT

9 februari
Lärare ger VG till lärarfortbildningen
 I en färsk undersökning uppger flertalet lärare att de fått ökade ämneskunskaper och 87 procent har ändrat sitt sätt att

Skolverkets Nyhetsbrev ute nu

Lärarfortbildningen lyfter elevresultaten i Uppsala och tydligare kursplaner för obligatoriska särskolan. Det är något ur innehållet i februariumret av Skolverkets

Implementering

www.skolverket.se/gy2011